

Sygn. akt VI U 2358/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2018 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania: E. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 11 sierpnia 2016 r., znak: (...)

w sprawie: E. P.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej E. P. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 lipca 2016 r. do 30 czerwca 2019 r.;

II stwierdza odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn.akt VIU 2358/16

UZASADNIENIE

Uzasadnienie pisemne. Decyzją z dnia 11 sierpnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. po rozpoznaniu wniosku z 1 czerwca 2016 roku, wniosku złożonego przez E. P., odmówił wnioskodawczyni prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Powołując się na artykuł 107 oraz artykuł 14 ustęp 3 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wskazał, iż z uwagi na fakt, że Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 8 sierpnia 2016 roku ustaliła, iż nie jest..., iż wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy, brak jest podstaw do ustalenia prawa do renty na dalszy okres. Odwołanie od tej decyzji wniosła ubezpieczona, domagając się zmiany decyzji i przyznania jej prawa do renty na dalszy okres. Ubezpieczona w uzasadnieniu swego odwoła..., w uzasadnieniu swego odwołania wskazywała, że zaskarżona decyzja oraz orzeczenia Komisji Lekarskiej i Lekarza Orzecznika, nie uwzględniają w jej ocenie stanu faktycznego jej zdrowia, udokumentowanego zaświadczeniami lekarskimi i wynikami badań. Ubezpieczona podnosiła, że przez ostatnie lata bardzo często korzystała z wizyt lekarskich. Od 2005 roku cały czas leczy się u hepatologa, okulisty, psychiatry, reumatologa, kardiologa, ginekologa oraz onkologa. Podkre..., ubezpieczona podkreślała, że posiada wyuczony zawód te..., technika rolnika, natomiast pracowała jako księgowa. Zastanawia się, czy ktoś zatrudni pięćdziesiąt..., zastanawiała się, czy ktoś zatrudni 59-letnią kobietę, niewidzącą na jedno oko i korzystającą z bardzo częstych wizyt lekarskich, mających na celu uratowanie zdolności widzenia w prawym oku. Ubezpieczona zarzuciła także Komisji Lekarskiej,

że nie dostrzegała ona jej problemów psychicznych po przebytej depresji w 2001 roku. Od tego czasu ubezpieczona ciągle przyjmuje leki, która coraz słabiej pomagają, a jej stan psychiczny się pogarsza. Ciągle dręczą ją myśli o powrocie, chorobie nowotworowej oraz możliwości zachorowania na marskość wątroby. Leczenie wątroby pomimo zakażenia w 1988 roku nie może się doczekać co powoduje, że popada ciągle w lęki i brakuje sił. Po operacji onkologicznej doszły także kłopoty z żołądkiem, pęcherzem i ciśnieniem. Ze względu na zły stan zdrowia musi ograniczyć przyjmowanie leków przeciwbólowych i antybiotyków, musi także przestrzegać diety. Dlatego domagała się ubezpieczona, powołania biegłych sądowych w celu przeprowadzenia rzetelnej oceny stanu jej zdrowia i zmianą zaskarżonej decyzji. W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, powołując argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji i zaznaczając, że do dnia 30 czerwca 2016 roku ubezpieczona miała przyznane prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje. Ubezpieczona E. P., urodzona (...) do dnia 30 czerwca 2016 roku uprawniona była do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W dniu 1 czerwca 2016 roku złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do renty na dalszy okres. Orzeczeniem z dnia 6 lipca 2016 roku Lekarz Orzecznik ZUS ustalił, iż ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy, a po rozpoznaniu sprzeciwu ubezpieczonej od tego orzeczenia, Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 8 sierpnia 2016 roku ustaliła, iż ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy. Orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS stanowiło dla organu rentowego podstawę do wydania zaskarżonej decyzji z dnia 11 sierpnia 2016 roku. Ubezpieczona w okresie swojej aktywności zawodowej pracowała jako księgowa. Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zebranych w aktach rentowych, orzeczeń organów orzecznich ZUS i świadectw pracy. W celu zweryfikowania stanowiska organu rentowego, opartego na orzeczeniu Komisji Lekarskiej ZUS, niestwierdzającym niezdolności do pracy ubezpieczonej Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii zespołu biegłych sądowych: neurologa, gastroenterologa, okulisty i psychiatry. Biegli sądowi rozpoznali u ubezpieczonej następujące schorzenia: przewlekłe zapalenie wątroby typu C, chorobę zwyrodnieniową stawów i kręgosłupa z dyskopatią lędźwiową L5/S1 z okresami zaostrzeń i obecnymi objawami ubytkowymi, niedowidzenie dużego stopnia oka lewego, częściowy zanik prosty nerwu wzrokowego prawego przebyte zapaleniem błony naczyniowej oka lewego, przebyte leczenie operacyjne raka piersi lewej w 2005 roku, przebyte leczenie operacyjne kończyny dolnej lewej oraz usunięcie macicy z powodu mięśniaków oraz przebytą cholecystektomię, nadciśnienie tętnicze w trakcie leczenia. Po przeprowadzonych..., po przeprowadzonym badaniu sędowo-lekarskim i analizie zebranej w sprawie dokumentacji medycznej biegli sądowi ustalili, iż stan zdrowia ubezpieczonej czyni ją nadal okresowo częściowo niezdolną do pracy. Przyczyną stwierdzonej niezdolności są rozpoznane schorzenia, które skutkują u orzekanej postępującymi zaburzeniami widzenia, ogólnym zmęczeniem i obniżoną tolerancją wysiłku fizycznego, bólami i zawrotami głowy..., głowy, bólami stawów i kręgosłupa z promieniowaniem bólu do kończyn, głównie lewej kończyny dolnej, zaburzeniami zwieraczy pęcherza moczowego, zaburzeniami nastroju i napędu oraz zaburzeniami ze strony przewodu pokarmowego. Praca fizyczna, dźwiganie ciężarów, długotrwała praca w pozycji wymuszonej, praca w złych warunkach am..., atmosferycznych, praca z natężeniem narządów wzroku nasila dolegliwości i niekorzystny postęp schorzeń. Zdaniem biegłych sądowych, schorzenia te nadal powodują u orzekanej istotne upośledzenie sprawności psychofizycznej ustroju i zdolności do zatrudnienia. Przeciwskazana jest ciężka praca fizyczna, dźwiganie ciężarów, długotrwała praca w pozycji wymuszonej, praca w złych warunkach amo..., atmosferycznych, praca z natężeniem narządów wzroku oraz praca wymagająca pełnej sprawności psychofizycznej. We wnioskach końcowych tej opinii biegli sądowi stwierdzili, że badana jest nadal okresowo częściowo niezdolna do pracy do czerwca 2015 roku. Częściowa niezdolność do pracy, istnieje nadal od daty zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 1 czerwca 2014 roku, to jest od 1 lipca 2016 roku i spowodowana jest przede wszystkim przewlekłymi schorzeniami wątroby, układy kost..., układu kostno-stawowego z objawami neurologicznymi narządu wzroku oraz chorobami współistniejącymi. Stan zdrowia ubezpieczonej nie uległ zdaniem biegłych sądowych istotnej poprawie, a częściowa niezdolność do pracy ma charakter w ich ocenie okresowy, z powodu możliwości poprawy stanu zdrowia po zastany..., po zastosowanym leczeniu specjalistycznym. Biegli wskazali, że do oceny stanu zdrowia i uznania częściowej niezdolności do pracy, za podstawę mieli te same dowody, którymi dysponował organ rentowy w postępowaniu administracyjnym i nie zgodzili się z orzeczeniami Lekarza Orzecznika i Komisji Lekarskiej ZUS, z powodu większego nasilenia dolegliwości w przebiegu istniejących u orzekane..., u orzekanej schorzeń, które nadal powodują istotne upośledzenie sprawności ustroju, ustroju i zdolności do zatrudnienia. Zastrzeżenia do tej opinii wniósł w piśmie procesowym z dnia 24 lipca 2017 roku - karta 27 akt sprawy organ rentowy. Powołując się na stanowisko przewodniczącego Komisji Lekarskiej

ZUS, organ rentowy wskazywał, że nie akceptuje opinii biegłych o częściowej niezdolności do pracy ubezpieczonej, albowiem z konsultacji poszczególnych biegłych, nie wynika nasilenie objawów w stopniu powodującym częściową niezdolność do pracy. Z konsultacji..., organ rentowy podnosił, że z konsultacji biegłego neurologa nie wynika częściowa niezdolność do pracy, ruchomość kręgosłupa zachowana, objawy rozciągowe nieobecne, odruchy z kończyn symetryczne żywe. Z konsultacji biegłego gastroenterologa, również nie wynika częściowa niezdolność do pracy zdaniem organu rentowego, gdzie wskazuje się, że w kontrolowa..., w kontrolnych badaniach aktywności transaminaz, w normie bez cech niewydolności wątroby. Biegły okulista stwierdza wod dec 0,5cc

[f00:17:31.125] wod since 01

[f00:17:33.585] , co przeczy częściowej niezdolności do pracy. Z konsultacji biegłego psychiatry, również nie wynika zdaniem organu rentowego nasilenie objawów w stopniu powodującym częściową niezdolność do pracy, schorzenie onkologiczne bez cech wznowy. A ponadto organ rentowy podnosił, że biegli orzekli datę częściowej niezdolności do pracy do czerwca 2015 roku, co nie odpowiada stanowi faktycznemu sprawy. Organ rentowy wnosil o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłych sądowych, po uprzednim zapoznaniu się z zastrzeżeniami organu rentowego, a w przypadku nieuwzględnienia tego wniosku o oddalenie odwołania. Sąd skierował sprawę powołanemu w sprawie zespołowi biegłych w celu zajęcia stanowiska, co do zastrzeżeń organu rentowego, a przede wszystkim co..., również, co do daty końcowej orzeczonej częściowej niezdolności do pracy, któ..., która była wcześniejsza niż data złożenia w niniejszej sprawie wniosku o rentę. W opinii z dnia 16 października 2017 roku powołany w sprawie zespół biegłych sądowych rozpoznając u ubezpieczonej schorzenia wskazane we wcześniejszej opinii i odnosząc się do zastrzeżeń organu rentowego stwierdził, podtrzymał swoją uprzednią opinię, co do częściowej, okresowej niezdolności do pracy ubezpieczonej. Przyczyną takiej niezdolności jest przewlekłe zapalenie wątroby typu C, choroba zwyrodnieniowa stawów i kręgosłupa z dyskopatią lędźwiową L5/S1, przewlekły zespół bólowy szyjny i lędźwiowo-krzyżowy objawowy, z okresami zaostrzeń i obecnymi objawami...

[**Koniec części** 00:19:40.684] ZJM441690_02

[**Przewodniczący** 00:19:42.529] Ubytkowymi, niedowidzenie dużego stopnia oka lewego, częściowy zanik prosty nerwu wzrokowego prawego, przebyte zapalenie błony naczyniowej oka lewego, przebyte leczenie operacyjne raka piersi lewej w 2005 roku z następową chemią i hormonoterapią, przebyte leczenie operacyjne kończyny dolnej lewej oraz usunięcie macicy z powodu mięśniaków, przebyta cholecystektomia, nadciśnienie tętnicze w trakcie leczenia oraz zaburzenia lękowo - depresyjne w wywiadzie. Biegli podkreślili, że w przypadku ubezpieczonej schorzenia istniejące mają charakter przewlekły i postępujący. Ubezpieczona cierpi na przewlekłe zapalenie wątroby, które nie było leczone za pomocą nowoczesnych leków z powodu leczonej choroby nowotworowej i zaburzeń lękowo - depresyjnych, które stanowią o ich znacznym ograniczeniu w stosowaniu. Z uwagi na schorzenie wątroby leczenie pozostałych schorzeń jest również utrudnione, co prowadzi do nasilonych dolegliwości bólowych i ograniczeń sprawności ustroju. Postępuje również schorzenie wzroku i w przypadku ubezpieczonej jej wzrok ulega pogorszeniu. Biegli w swojej opinii podnieśli również fakt, że u ubezpieczonej stwierdza się znacznie obniżoną tolerancję wysiłku fizycznego i zespół przewlekłego zmęczenia, co jest dosyć charakterystyczne dla przewlekłych schorzeń ogólnoustrojowych, jak w przypadku ubezpieczonej chorującej od wielu lat, gdzie nie obserwuje się istotnej poprawy stanu zdrowia. Wobec powyższego nie podzielili zastrzeżeń organu rentowego i podtrzymali swoją wcześniejszą opinię wyjaśniając jednocześnie, że ubezpieczona jest nadal okresowo częściowo niezdolna do pracy do czerwca 2019 roku, a w poprzedniej opinii wystąpił błąd w maszynopisanu i zapis o czasie niezdolności do pracy powinien trwać do czerwca 2019 roku. W pozostałym zakresie biegli podtrzymali swoje opinie, a zastrzeżenia do opinii uzupełniającej złożył w piśmie procesowym z dnia 22 listopada 2017 roku organ rentowy. Powołując się na stanowisko przewodniczącego komisji lekarskiej ZUS, organ rentowy podnosił, że nadal nie podziela opinii biegłych o częściowej niezdolności do pracy. Opinia uzupełniająca nie wyjaśnia bowiem wszystkich zarzutów zgłoszonych uprzednio. Biegli wymienili schorzenia występujące u ubezpieczonej, ale nie wyjaśnili, w jaki sposób poszczególne schorzenia upośledzają istotnie sprawność badanej w stopniu powodującym częściową niezdolność do pracy. W badaniu biegłego neurologa brak jakichkolwiek objawów ubytkowych ze strony kręgosłupa, chociaż zostały umieszczone w rozpoznaniu, co zdaniem organu rentowego budzi wątpliwość. Biegli za główne schorzenie uznali zapalenie wątroby typu C, ale nie podają w jaki sposób upośledza ono sprawność badanej. Nie określają stopnia zaawansowania schorzenia, nie podają, jakie są odchylenia w badaniach laboratoryjnych, podają jedynie, że w badaniach kontrolnych prac aminazy utrzymują się w granicach normy, co przeczy zdaniem organu rentowego częściowej niezdolności do pracy. Z opinii

pozostałych biegłych również zdaniem organu rentowego nie wynika częściowa niezdolność do pracy ubezpieczonej, w związku z czym organ rentowy wnosił o dopuszczenie dowodu z opinii drugiego zespołu biegłych sądowych, celem obiektywizacji, a w przypadku nieuwzględnienia tego wniosku o oddalenie odwołania. Sąd Okręgowy dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego uznał, iż moc dowodowa opinii biegłych sądowych z dnia 8 grudnia 2017 roku (karta 16) i z dnia 16 października 2017 roku (karta 47) są na tyle duże, iż pozwalają na wydanie w sprawie merytorycznego rozstrzygnięcia, co do istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy kwestii, w szczególności kwestii niezdolności ubezpieczonej do pracy. Opinie biegłych sądowych są obszernie, zostały w sposób logiczny, zgodny z posiadaną przez biegłych specjalistyczną wiedzą medyczną uzasadnione i konkluzje biegłych nie budzą wątpliwości, szczególnie, iż Sąd Okręgowy zwraca uwagę, iż w jego ocenie biegli sędziwi dokonali kompleksowej oceny stanu zdrowia ubezpieczonej, uwzględniającej wpływ na stan czynnościowy organizmu wszystkich licznych rozpoznanych u ubezpieczonej schorzeń. Biegli podkreślili także, iż cierpiąc na tego rodzaju schorzenia, ubezpieczona nie może wykonywać ani ciężkiej pracy fizycznej, dźwigania ciężarów, nie może pracować w długotrwałej pozycji wymuszonej, wykluczona jest praca w złych warunkach atmosferycznych, co wyklucza pełną zdolność do pracy ubezpieczonej w zakresie wyuczonego zawodu technika rolnika, a z kolei przeciwwskazane są także dla niej prace związane z natężeniem narządu wzroku oraz praca wymagająca pełnej sprawności psycho-fizycznej, co wyklucza pełną zdolność do pracy ubezpieczonej w zawodzie księgowej, który ubezpieczona wykonywała. Organ rentowy formułując swoje zastrzeżenia do opinii uzupełniającej, te istotne dla rozstrzygnięcia sporu okoliczności pomijał, koncentrując się na tych fragmentach opisu badań biegłych sądowych, które nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu. Ocena stanu zdrowia ubezpieczonej musi być kompleksowa i odnosić się do posiadanych przez ubezpieczonego kwalifikacji zawodowych. Jeżeli ubezpieczona cierpi na liczne, ciężkie schorzenia - przewlekłe zapalenie wątroby typu C, przebyte leczenie operacyjne raka piersi lewej, niedowidzenie dużego stopnia oka lewego z częściowym zanikiem prostego nerwu wzrokowego prawego, przebyte zapalenie błony naczyniowej oka lewego, przewlekły zespół bólowy szyjny i lędźwiowo-krzyżowy objawowy z okresami zaostrzeń i obecnymi objawami ubytkowymi - a leczenie tych schorzeń jest utrudnione ze względu na schorzenia gastryczne ubezpieczonej, nie może przyjmować leków przeciwbólowych, to oczywistym jest, że nasilenie schorzeń powoduje liczne i częste dolegliwości bólowe u ubezpieczonej. Tych okoliczności organ rentowy nie dostrzegwał w swoich zastrzeżeniach. Nie można, zdaniem Sądu, koncentrować się na badaniach laboratoryjnych, określających stan zaawansowania schorzenia zapalenia wątroby typu C wyłącznie, ponieważ ocena stanu zdrowia ubezpieczonej musi odbywać się w sposób kompleksowy, co pozwala na obiektywizację oceny stanu zdrowia pacjenta i osoby ubezpieczonej. Dlatego Sąd Okręgowy uznając, na podstawie opinii biegłych sądowych, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy na dalszy okres do 30 czerwca 2019 roku, na podstawie artykułu 477 ze znakiem 14 paragraf 1 orzekł o przyznaniu ubezpieczonej prawa do renty. Podstawą prawną tego rozstrzygnięcia były przepisy Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tekst jednolity, Dziennik Ustaw z 2017 roku, pozycja 1383. Przypomnieć zatem należy, że zgodnie z artykułem 57 ustępem 1 punktem 1, 2 i 3 tej Ustawy - Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki: 1) jest niezdolny do pracy; 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy; 3) niezdolność do pracy powstała w okresach wskazanych w punkcie 3 ustępu 1 artykułu 57, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. Jedyną sporną między stronami przesłanką nabycia przez ubezpieczoną prawa do dochodzonego świadczenia była kwestia, czy jest ona nadal niezdolna do pracy przynajmniej w stopniu częściowym. Zebrany w sprawie materiał dowodowy podkreślił, iż do takich osób się ona zalicza. Artykuł 12 ustęp 1 powołanej Ustawy stanowi, że niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się - zgodnie z artykułem 13 ustępem 1 Ustawy emerytalno - rentowej - 1) stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji; 2) możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne. Te kryteria orzecznicze uwzględnianie ich przy sformułowaniu ustaleń i wniosków końcowych swoich opinii biegli sądowych, a także Sąd i dlatego wskazać należy,

że ubezpieczona z takimi schorzeniami nie może pracować w rolnictwie na stanowisku technika rolnika i wykonywać pracy fizycznej wymagającej często, ciężkiej pracy fizycznej wykonywanej w trudnych warunkach atmosferycznych, a z kolei schorzenia wzroku uniemożliwiają jej pracę w zawodzie, który przez wiele lat wykonywała w zawodzie księgowej. Dlatego Sąd orzekł, jak w punkcie 1 wyroku, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego. W punkcie 2 wyroku Sąd stwierdził odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Podstawą prawną tego rozstrzygnięcia był artykuł 118 ustęp 1a Ustawy emerytalno - rentowej, a okolicznościami faktycznymi uzasadniającymi takie rozstrzygnięcie fakt, że zaskarżona decyzja opierała się na wadliwym merytorycznie i obiektywnie orzeczeniu komisji lekarskiej ZUS, która dysponowała tym samym materiałem orzecznictwem, na podstawie którego orzekali biegli sądowi, co wynika także z treści ich opinii. Na tym wygłoszenie uzasadnienia zakończono.